

Σκοπιάδων 23 & Πηλέως 35
Τηλ. 2410 619055 – Fax 2410 618084
e-mail: sourlas1@otenet.gr
Λ Α Ρ Ι Σ Α

Λάρισα 26/11/2009
Προς ΒΗΜΑ ΜΕΛΩΝ ΣΑΤΕ

ΘΕΜΑ : «Προτάσεις για το σύστημα δημοπράτησης και κριτική σε δημοσιευθείσες προτάσεις»

ΣΧΕΤ: Επιστολή της 9/11/2009 της εταιρείας ΗΡΩΝ ΑΤΕ

A. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ

Για την ανάδειξη μειοδότη δύο είναι τα βασικά και αντικειμενικά στοιχεία, που δεν επιδέχονται υποκειμενισμό.

Ο προϋπολογισμός της «υπηρεσίας» του έργου και οι προσφορές των διαγωνιζομένων.

Το όποιο σύστημα θα πρέπει να λειτουργήσει με τα δύο αυτά δεδομένα.

Συνεπώς καταλήγουμε πως ενδείκνυται η εφαρμογή ενός συστήματος τύπου «εύλογου κόστους».

Αν θεωρήσουμε δεδομένο απ' την κοινοτική νομοθεσία τον μη αποκλεισμό αυτόματα πάνω από ένα «εύλογο κόστος» των προσφορών δημιουργείται ένα δυσεπίλεπτο αν όχι άλυτο πρόβλημα.

Μία απλή λύση θα ήταν η εφαρμογή του εύλογου κόστους ενός σχετικού νόμου να προβλέπει απ' την διακήρυξη την αποδοχή του συμμετάσχοντα την εφαρμογή του νόμου του «εύλογου κόστους» και κατά συνέπεια τον αποκλεισμό της προσφοράς του αν τυχόν είναι μεγαλύτερη του «εύλογου κόστους». Σε αντίθετη περίπτωση δεν μπορεί να συμμετάσχει στη συγκεκριμένη δημοπρασία. Προφανώς θα πρέπει να εφαρμόζεται ο νόμος του «εύλογου κόστους» για έργα μέχρι τις 5.000.000 ECU που δεν θα είναι διεθνής.

Με βάση αυτά τα δεδομένα ή άποψη μου είναι η εξής:

1^ο . Η δημοπρασία να γίνεται οπωσδήποτε σε δύο στάδια. Πρώτα μία Τρίτη κατάθεση δικαιολογητικών, έγκριση ενστάσεων συμμετασχόντων και στη συνέχεια άλλη Τρίτη η κατάθεση των προσφορών και άνοιγμά τους ΑΜΕΣΩΣ.

Είναι ο γρηγορότερος τρόπος ανάδειξης αναδόχου γιατί είναι προφανές πως το ενδιαφέρον των διαγωνιζομένων στο πρώτο στάδιο είναι τέτοιο που δεν δημιουργεί ενστάσεις. Στο δεύτερο στάδιο που είναι η κατάθεση των προσφορών είναι σχεδόν μηδενικοί οι λόγοι για ένσταση.

Το πρωτότυπο πτυχίο θα επιδεικνύεται στο ένα από τα δύο στάδια, εκτός αν θέλουμε περιορισμό συμμετασχόντων να επιδεικνύεται και στα δύο.

Ο τρόπος αυτός δημοπρασίας μπορεί και άμεσα να εφαρμοστεί κι είναι αναγκαίο. Η τελική ανάδειξη αναδόχου σήμερα περνά σχεδόν όλα τα στάδια ένδικων μέσων (ένσταση – προσφυγή κ.λ.π.) για λόγους που αγγίζουν τον παραλογισμό,

όπως και οι σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων (για λόγους οφέλους, σκοπιμότητας ή οτιδήποτε άλλο). Η ρύθμιση σε δύο στάδια των διαγωνισμών είναι ο γρηγορότερος τρόπος ανάδειξης αναδόχου.

Στο επιχείρημα που χρησιμοποιείται βασικά από υπαλλήλους μέλη των επιτροπών (που θέλουν να έχουν προσφορές (μέλι) στα χέρια τους), πως στη διαδικασία αυτή των δύο σταδίων βοηθούνται οι διαγωνιζόμενοι να «στήσουν» το έργο και κατά συνέπεια να μην υπάρξει ανταγωνισμός η απάντηση είναι μία: Ο ανταγωνισμός υπάρχει έτσι κι αλλιώς μ' οποιοδήποτε σύστημα ακόμα και δύο να είναι οι διαγωνιζόμενοι λόγω του γεγονότος ότι τα δημοπρατούμενα έργα υπολείπονται αρκετά των αναγκών των διαγωνιζομένων. Άλλωστε και σήμερα οι συμμετέχοντες είναι γνωστοί από τους καταλόγους των «εντύπων προσφορών» αλλά ο ανταγωνισμός υπάρχει. Απ' την εμπειρία εφαρμογής του «μαθηματικού τύπου» είναι γνωστό πως ο ανταγωνισμός υπήρχε και μη τον συγχέουμε με την ομαδοποίηση.

Το επιχείρημα της ομαδοποίησης νομίζω πως δεν στέκει κι ούτε είναι κατακριτέο, γιατί ομάδες μπορούν να κάνουν οι διαγωνιζόμενοι και να συνεργάζονται. ΟΜΑΔΑ μία και μόνη δεν μπορούν να κάνουν ακριβώς γιατί υπάρχει ο ανταγωνισμός.

Το επιχείρημα πως στη διαδικασία εφαρμογής νόμου «εύλογου κόστους» όπως με το μαθηματικό τύπο κάποιος μη ενεργοποιημένος σε ομάδα δεν έχει πιθανότητες ανάληψης έργου δεν στέκει γιατί και σήμερα με την εφαρμογή της άκρατης μειοδοσίας ποιος μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι βάζοντας την Χ% έκπτωση σίγουρα παίρνει το έργο. Το τυχαίο είναι σε όλα τα θέματα μηδέ της ίδιας μας της ζωής εξαιρουμένης.

Το σύστημα που προτείνω είναι το ΜΟΝΑΔΙΚΟ που μπορεί να εφαρμοστεί με την χρήση των προσφορών και μόνο χωρίς και ιδιαίτερες σχέσεις μαθηματικού τύπου για τον προσδιορισμό του «εύλογου κόστους». Μπορεί απλά να προσδιορίζεται όπως περιγράφεται στην πρόταση της εταιρείας «ΗΡΩΝ ΑΤΕ» με συντελεστές 0,80 * μέσου όρου ή 1,15 * μέσου όρου και απόρριψη των εκτός περιοχής προσφορών. Στη συνέχεια της απόρριψης εξαγωγή του μέσου όρου και αυτός ο μέσος όρος θα είναι το «εύλογο κόστος» στο οποίο ο μειοδότης θα είναι και ανάδοχος του έργου. Δηλαδή συμφωνώ απόλυτα με την πρόταση της «ΗΡΩΝ ΑΤΕ».

Θα πρέπει το παραπάνω σύστημα του «εύλογου κόστους» να ΑΠΑΙΤΗΣΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΑ» να εφαρμοστεί πέρα από στρουθοκαμηλισμούς του τύπου ότι ο «μαθηματικός τύπος» χρεοκόπησε υπό το βάρος κατηγοριών ότι δημιούργησε αδιαφάνειες και συναλλαγές. Αυτά τα δημιούργησαν άλλα πράγματα και σχέσεις και σε καμιά περίπτωση ο «μαθηματικός τύπος» που ήταν αντικειμενικότερος αρκεί να μην εκμεταλλευόταν απ' τους συμμετέχοντες εκτός των διαγωνιζομένων. Με την ίδια λογική δεν θα πρέπει να κάνουμε δημόσια έργα ή δημόσιες δαπάνες γιατί ελλοχεύει ο κίνδυνος ρεμούλας. Δηλαδή φταίει το γαϊδούρι και χτυπάμε το σαμάρι.

Τέλος θα πρέπει να πω πως το οποιοδήποτε σύστημα μπορεί να έχει παρενέργειες, όπως και το οποιοδήποτε φάρμακο. Αυτό όμως δεν είναι λόγος για μη χρήση του.

Στο επιχείρημα της «ομαδοποίησης» προσθέτω την άποψη ότι λειτουργεί στην κατεύθυνση δημιουργίας κουλτούρας συνεργασιών που προσδοκούσε και ο νόμος 2940/2000 (και είναι στις προθέσεις της νέας κυβέρνησης) ανεξαρτήτως της παρενέργειας των μη επιτυχημένων συνεργασιών που καταλήγουν ακόμα και στις αίθουσες των δικαστηρίων, αθετήσεις συμφωνιών και άλλων τέτοιων παρενεργειών που τις πληρώναμε οι ίδιοι οι εργολήπτες συνήθως κι όχι το δημόσιο που

τουλάχιστον έκανε τα έργα του με τον καλύτερο και αποδοτικότερο τρόπο και χωρίς να μας εξαφανίζει όπως δυστυχώς σήμερα συμβαίνει.

Το ταχύτερο δυνατό θα πρέπει να καταλήξουμε στην παραπάνω πρόταση και να απαιτήσουμε την εφαρμογή της σε συνδυασμό και με την επιχειρούμενη ΕΝΟΠΙΩΣΗ του συνδικαλιστικού οργάνου των εργοληπτικών επιχειρήσεων πριν την πληρώσουμε ακόμα κι άλλο.

Στην άποψη του Υπουργείου να υπάρξει σύστημα δημοπράτησης που να λειτουργεί «fix» για το κόστος του έργου η απάντηση μου είναι πως δεν μπορεί να λυθεί το πρόβλημα των υπερβάσεων με το σύστημα δημοπράτησης. Άλλωστε ν' αναφέρω το παράδειγμα μεγάλων έργων στην Ευρώπη ως π.χ. σήραγγα Μάγχης, κτίριο ΕΟΚ Βρυξελλών κ.α. που τόσο σωστά λειτουργούν «στας Ευρώπας» γιατί τότε διπλασιάστηκαν τα προϋπολογιζόμενα κόστη και οι χρόνοι ολοκλήρωσης;

Δεν πρόκειται να βρούμε ένα σύστημα δημοπράτησης, όσο να το ψάχνουμε, που να λύνει όλα τα προβλήματα σχεδιασμού, μελέτης, χρηματοδότησης, συντήρησης και υλοποίησης των δημοσίων έργων. Αυτό θα συμβεί στο βαθμό που θα ληφθούν κι άλλα μέτρα, όπως προτείνουν και άλλοι αρμοδιότεροι φορείς των εργοληπτών κι όχι μόνο να περιμένουμε οι εργολήπτες ως σύγχρονοι μάγοι να αναλαμβάνουν όλα τα στραβά των προγενέστερων κι επόμενων σταδίων των έργων και ν' απαιτούμε την τέλεια λύση απ' αυτούς και μόνο. Απλά δεν γίνεται.

B. ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1^ο. Γίνεται προσπάθεια από συναδέλφους να βρούμε ένα σύστημα που να εξασφαλίζει απόλυτα τις απόψεις του ΔΕΚ και να στρεβλώνει το σύστημα δημοπράτησης. Έτσι καταφεύγουν στην εισαγωγή εννοιών όπως χρονοδιάγραμμα, εντοπιότητα βαθμολογία δυναμικότητας, εμπειρίας κ.λ.π. Νομίζω είναι μέγα ΛΑΘΟΣ η εισαγωγή στο σύστημα δημοπράτησης τέτοιων παραγόντων. Αυτά αποτελούν κριτήρια κατάταξης στο ΜΕΕΠ και όχι για διαγωνισμούς που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικειμενικά κριτήρια σε συνδυασμό μάλιστα με την «ευρωστία λειτουργίας του δημόσιου τομέα». Γι' αυτό επιμένω στη χρήση στο σύστημα δημοπράτησης των προσφορών και μόνο όπως πολύ σωστά αναλύονται στις προτάσεις της «ΗΡΩΝ ΑΤΕ».

2^ο. Λέγεται και γράφεται πως απ' την εμπειρία εφαρμογής του μαθηματικού τύπου προέκυψαν παρενέργειες λόγω ομαδοποίησης συμμετασχόντων και η ανάδειξη κάποιου μεμονωμένου αποτελεί τύχη, ή ακόμα θα δημιουργηθούν πολλά πτυχία.

α. Πρώτα απ' όλα γιατί είναι παρενέργεια και όχι υγιής συνεργασία η ομαδοποίηση. Νομίζω ο Ν. 2940/2000 πολύ σωστά αναφερόταν στο θέμα και προέβλεπε κίνητρα, για συνεργαζόμενες επιχειρήσεις. Άλλωστε η όποια παρενέργεια απ' την ομαδοποίηση αφορά τους ίδιους ομαδοποιημένους που σε μη επιτυχή συνεργασία τους προκύπτουν προβλήματα και τα πληρώνουν οι ίδιοι που συνεργάστηκαν και κανείς άλλος. Είναι θέμα επιλογών τους και επιχειρηματικού τους ρίσκο και τίποτε άλλο. Γιατί να θεωρείται ιδανικό το να είναι καθένας μόνος του και απομονωμένος αντιμετωπίζοντας τους άλλους καχύποπτα και εχθρικά. Ανταγωνιστές είμαστε όχι εχθροί. Άρα συνεργασία μπορεί να υπάρξει με ευθύνη μας. Το ίδιο το Σύνταγμα προβλέπει το «συνέρχεστε & συνεταιρίζεστε» .

β. Ο κάθε διαγωνιζόμενος έκανε το «μηδενισμό» του έργου, την περίοδο του μαθηματικού τύπου και προσπαθούσε να βάλει την προσφορά του εκεί όπου ήταν πιθανόν να πάρει τη δουλειά. Το ίδιο έκαναν και όσοι συμμετείχαν σε ομάδες. Μηδένιζαν το έργο σ' ένα ποσοστό και με τη χρήση των περισσότερων πτυχίων που διέθεταν προσπαθούσαν να πιάσουν το πιθανό ποσοστό που θα αναδείκνυε τον ανάδοχο, έστω και με το παίξιμο που έκαναν, το οποίο βέβαια δεν ήταν κανένα μαγικό ή παράνομο πράγμα αλλά απλά λογικές σκέψεις. Γιατί δεν ήταν δίκαιο ο «ομαδοποιημένος» διαγωνιζόμενος να έχει απλά περισσότερες πιθανότητες να γίνει ανάδοχος από έναν μεμονωμένο;

γ. Για τη δημιουργία πολλών πτυχίων έχω να πω το εξής: Ας εφαρμοστεί επιτέλους ότι ο Ν.2940/00 προβλέπει για την κρίση των πτυχίων και όχι όπως οι τελευταίες «χαριστικές πράξεις» στο ΜΕΕΠ για τις κατατάξεις. Αν πάρουμε και διαιρέσουμε τις χρηματοδοτήσεις του δημόσιου τομέα με την απαιτούμενη εμπειρία κατάταξης που προβλέπει ο Ν.2940/00 για κάθε πτυχίο, τότε κανένας κίνδυνος πληθωριστικής αύξησης των πτυχίων δεν υπάρχει.

ΛΑΡΙΣΑ 26/11/2009
Φιλικά
Νίκος Σούρλας
Πολιτικός Μηχανικός